# Voorontwerp Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, luik energie en klimaat

## VWEA-reactienota ifv. hoorzitting SERV/Minaraad – 22 oktober 2026

---

De Vlaamse Windenergie Associatie (VWEA) verwelkomt dat het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), in het luik energie en klimaat de urgentie van de energietransitie erkent en ruimte wil geven aan hernieuwbare energieproductie, netinfrastructuur en opslag. VWEA pleit ervoor om het beleidskader m.b.t. de energie- en klimaattransitie in de eerste plaats (of minstens ook) vanuit het energievraagstuk te benaderen, en niet enkel vanuit het perspectief van ruimtebeslag. In de huidige geopolitieke context zijn energiezekerheid, strategische autonomie en een betrouwbare, soevereine energiebevoorrading immers ontegensprekelijk van essentieel maatschappelijk en economisch belang.

Het BRV bevestigt de doelstelling zoals opgenomen in het Vlaams Energie en Klimaatplan (VEKP) en het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029, om tegen 2030 een geïnstalleerd vermogen van 2,8 GW windenergie op land te realiseren. Maar het vertaalt deze doelstelling niet in een analyse van de daarvoor vereiste ruimtelijke mogelijkheden. Het beleidskader verwijst hiervoor naar een nog uit te voeren potentieelonderzoek. Daardoor ontbreekt vandaag de garantie dat de voorgestelde ruimtelijke principes en randvoorwaarden samen voldoende realisatiepotentieel bieden om de bevestigde energiedoelstelling te behalen. Dit is des te meer relevant omdat het BRV een beleidskader biedt dat ook een lange termijn horizon beslaat, voorbij 2030, én omdat uit het huidig ontwikkelingstempo voor windenergie blijkt dat de kortetermijndoelstelling van 2030 allerminst binnen bereik ligt. Uit het bijkomend geïnstalleerd vermogen van de laatste jaren (2023-2025) blijkt duidelijk dat een versnelling nodig is om de reeds goedgekeurde doelstelling te realiseren.

De ruimtelijke strategie voor windenergie in het BRV moet daarom, naast repowering, ook de inzet van nieuwe, geschikte locaties omkaderen in toepassing van de algemene principes van verweving en meervoudig ruimtegebruik.

# Prioritaire punten voor VWEA

## 1. Drie gelijkswaardige pijlers voor de ontwikkeling van windenergie op nieuwe, geschikte locaties

**Het BRV moet drie gelijkwaardige en complementaire pijlers voor windontwikkeling op nieuwe geschikte locaties verankeren: ontwikkeling binnen bestaand ruimtebeslag, bundeling met grootschalige infrastructuren en kwalitatieve geclusterde ontwikkeling in de open ruimte.**

De ruimtelijke strategie voor windenergie in het BRV moet daarom, naast repowering, ook de inzet van nieuwe, geschikte locaties omkaderen, temeer omdat het BRV zelf vaststelt dat repowering van bestaande windturbines vermoedelijk niet zal volstaan om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. Voor nieuwe geschikte locaties moet het BRV daarom de drie ontwikkelingspijlers als drie gelijkwaardige en complementaire strategieën verankeren.

Binnen bestaand ruimtebeslag, de eerste ontwikkelingspijler, bieden onder meer havengebieden, bedrijventerreinen, logistieke knooppunten en ontginningsgebieden belangrijke kansen voor windenergie.

Bundeling met grootschalige infrastructuren vormt een tweede volwaardige pijler. Autosnelwegen, kanalen, spoorinfrastructuur, haven- en industriecomplexen en bestaande windturbineparken structureren het landschap reeds op bovenlokale schaal. Aansluiting bij deze structuren kan ruimtelijke versnippering beperken en windturbines inpassen in herkenbare lijnen of concentraties.

Ook kwalitatieve, geclusterde ontwikkeling in de open ruimte is noodzakelijk. Waar een project landschappelijk samenhangend en verenigbaar met zijn omgeving kan worden ingeplant, kunnen clusters de productie concentreren en verspreide solitaire inplantingen vermijden. Deze pijler mag daarom niet vooraf als uitzonderlijk of ondergeschikt worden behandeld.

De drie pijlers beantwoorden aan verschillende ruimtelijke contexten en moeten gelijktijdig kunnen worden onderzocht. Gelijkwaardigheid doet geen afbreuk aan de beoordeling van elk concreet project, maar sluit uit dat één pijler louter wegens zijn categorie voorrang krijgt of slechts subsidiair toegankelijk is. De formuleringen “in de eerste plaats” en “beperkt mogelijk” dreigen niettemin een dergelijke hiërarchie te creëren, terwijl het BRV zelf erkent dat repowering en ontwikkeling op reeds ingenomen locaties vermoedelijk niet zullen volstaan.

VWEA vraagt daarom dat het BRV voor nieuwe, geschikte locaties voor windenergie de drie pijlers expliciet benoemt als gelijkwaardige en complementaire ontwikkelingsmogelijkheden. De woorden “in de eerste plaats” en “beperkt mogelijk” dienen dan ook geschrapt. Zo wordt de omzendbrief coherent doorvertaald in het langetermijnbeleid en ontstaat een robuust ruimtelijk kader dat tegelijk zuinig ruimtegebruik, landschappelijke kwaliteit en voldoende realisatiepotentieel voor windenergie waarborgt.

## 2. Bestemmingsneutraliteit als hefboom voor windenergie

**Een windproject moet worden beoordeeld op basis van zijn concrete effecten en ruimtelijke inpasbaarheid, niet uitsluitend op basis van historische bestemmingen of voorschriften die niet op hedendaagse windturbines zijn afgestemd.**

Windenergie leent zich bij uitstek tot meervoudig ruimtegebruik. De fysieke grondinname blijft hoofdzakelijk beperkt tot de mastvoet en de noodzakelijke toegangs- en aansluitingsinfrastructuur, waardoor de onderliggende en omliggende ruimte grotendeels beschikbaar blijft voor economische, infrastructurele of agrarische functies. Een afzonderlijke monofunctionele bestemming voor windenergie is daarom doorgaans niet vereist.

Bestemmingsneutraliteit betekent niet dat windenergie overal aanvaardbaar is. Woongebieden vereisen een passende ruimtelijke scheiding en kwetsbare natuurwaarden kunnen een concrete inplanting beperken of uitsluiten wanneer significante effecten niet kunnen worden vermeden of afdoende gemitigeerd. Dit vergt telkens een gebieds- en dossierspecifieke beoordeling van het project, de omgeving en de verwachte effecten.

Die inhoudelijke beoordeling wordt reeds gewaarborgd door de toets aan de goede ruimtelijke ordening, milieutechnische wetgeving, de sectorale regelgeving (bijvoorbeeld natuurregelgeving), randvoorwaarden vanuit luchtvaart, … Deze kaders beoordelen de feitelijke ruimtelijke en milieueffecten gerichter dan een automatische uitsluiting op basis van de (historische) bestemming van een perceel.

VWEA verwelkomt daarom de principiële keuze voor bestemmingsneutraliteit voor onshore windinfrastructuur. Om daadwerkelijk als hefboom voor windenergie te functioneren, moet deze regeling breed en rechtszeker worden vormgegeven. Een beperking tot enkele bestemmingscategorieën of specifieke bouwvoorschriften zou verouderde planologische belemmeringen slechts gedeeltelijk opheffen en geschikte locaties zonder inhoudelijke afweging blijven uitsluiten.

VWEA vraagt daarom om bestemmingsneutraliteit voor windenergie integraal toe te passen op alle bestemmingsplannen ouder dan vijftien jaar (gewestplannen, APA's, BPA's en RUP's). Voor jongere plannen moet zij minstens gelden in bestemmingen waar verweving met windenergie ruimtelijk voor de hand ligt, waaronder bedrijvigheid, nutsvoorzieningen, bufferfuncties en landbouw. De stedenbouwkundige bestemming blijft daarbij een relevant element van de ruimtelijke context, maar mag niet zonder verdere inhoudelijke afweging als autonome uitsluitingsgrond fungeren.

## 3. Energieproductieknopen geen voorwaarde voor windontwikkeling

**VWEA is geen vragende partij voor het concept van energieproductieknopen voor windenergie. Dit nieuwe concept dreigt een bijkomende voorwaarde voor windontwikkeling te creëren.**

Windprojecten moeten autonoom kunnen worden ontwikkeld volgens de drie gelijkwaardige pijlers: binnen bestaand ruimtebeslag, gebundeld met grootschalige infrastructuren en als kwalitatieve, geclusterde ontwikkeling in de open ruimte. De ligging binnen een energieproductieknoop mag geen voorafgaande voorwaarde voor beoordeling, ontwikkeling of vergunning worden. Anders dreigen kansrijke projecten te worden uitgesloten en ontstaat een bijkomende zoneringslaag o.b.v. energieproductieknopen bovenop het ruimtelijke en sectorale afwegingskader.

VWEA is geen vragende partij voor het concept energieproductieknoop. De noodzaak en meerwaarde ervan ten opzichte van bestaande ruimtelijke en energetische instrumenten zijn onduidelijk, terwijl ook de definitie, afbakening en beleidsmatige of juridische gevolgen onvoldoende duidelijk zijn.

Een energieproductieknoop mag geen voorwaarde worden voor windontwikkeling. In het bijzonder is een verplichte koppeling met opslag niet wenselijk. Windenergie wordt gekenmerkt door een beperkte fysieke grondinname en de mogelijkheid om de omliggende ruimte verder te benutten. Wanneer bijkomende ruimte voor opslag, omzetting of andere installaties als standaardvoorwaarde wordt opgelegd, dreigt deze inherente troef van zuinig en meervoudig ruimtegebruik van windenergie te worden gehypothekeerd. Opslag kan in concrete gevallen een meerwaarde bieden, maar moet facultatief en projectspecifiek blijven.

Indien het concept energieproductieknoop toch wordt behouden, zouden voorwaarden geformuleerd moeten worden die uitsluitend een aantoonbare functionele of ruimtelijke meerwaarde hebben, bijdragen aan de bijkomende realisatie van hernieuwbare energie

en geen bijkomende uitsluitings- of weigeringsgrond vormen. VWEA vraagt dat het BRV deze waarborgen uitdrukkelijk verankert.

**Voor RED III-versnellingsgebieden moet afzonderlijk worden bevestigd dat zij aanvullende beleidsinstrumenten zijn en geen exclusieve zoekzones of impliciete weigeringsgronden voor windenergie.** VWEA is geen voorstander van een benadering waarbij afzonderlijke versnellingszones voor hernieuwbare energie worden aangeduid als exclusieve voorkeurslocaties. Zo'n aanpak kan ertoe leiden dat alle andere gebieden de facto no-go-zones worden voor verdere energieontwikkeling, ook wanneer projecten daar ruimtelijk verantwoord, technisch noodzakelijk of systeemmatig nuttig zijn. Dat risico moet worden vermeden. Het BRV moet net voldoende ontwikkelingsruimte behouden in alle geschikte gebieden, met duidelijke, technologieneutrale en rechtszekere beoordelingscriteria.

## 4. Draagvlakcreatie is een gedeelde verantwoordelijkheid

**De energietransitie is een maatschappelijke beleidskeuze; draagvlak is een belangrijke randvoorwaarde om tot de realisatie van windprojecten te komen, en kan niet uitsluitend door individuele windontwikkelaars worden georganiseerd.**

VWEA onderschrijft het belang van transparante communicatie en betekenisvolle betrokkenheid van omwonenden. Het BRV legt de verantwoordelijkheid voor draagvlakvorming evenwel te eenzijdig bij de windontwikkelaars en koppelt lokale acceptatie te absoluut aan communicatie en participatie.

Communicatie en participatie kunnen kennis, vertrouwen en proceskwaliteit versterken, maar garanderen geen instemming met een project. Ook een helder en consequent ruimtelijk beleidskader, consistente overheidsbesluitvorming, maatschappelijke duiding van de energiedoelstellingen en de afweging tussen lokale en bovenlokale belangen zijn bepalend voor maatschappelijke legitimiteit en draagvlak.

VWEA vraagt dat draagvlakvorming wordt benoemd als een gedeelde verantwoordelijkheid van Vlaamse overheid, lokale besturen, initiatiefnemers en maatschappelijk middenveld, elk binnen de eigen rol en bevoegdheid.

# Samenvattend

De Vlaamse Windenergie Associatie (VWEA) verwelkomt dat het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), in het luik energie en klimaat de urgentie van de energietransitie erkent en ruimte wil geven aan hernieuwbare energieproductie, netinfrastructuur en opslag.

Gezien de lange tijdshorizon van dit strategisch beleidsdocument in het belangrijk dat de ruimtelijke principes en randvoorwaarden samen voldoende realisatiepotentieel bieden voor onshore windenergie in Vlaanderen.

Daarom lanceert de Vlaamse onshore windesector volgende prioriteiten:

- Aligneer met bevestigde beleidsdoelstellingen, en zet (naast repowering) in op de omkadering van nieuwe geschikte locaties in toepassing van de algemene principes van verweving en meervoudig ruimtegebruik.
- Benoem de bestaande drie pijlers voor ruimtelijks inpasbaarheid gelijkwaardig en complementair. Zo ontstaat een robuust en rechtszeker ruimtelijk kader.
- Geef bestemmingsneutraliteit voor onshore wind breed en rechtszeker vorm.
- Lanceer geen nieuwe concepten, zoals energieproductieknopen, die een bijkomende voorwaarde kunnen creëren voor windontwikkeling.
- De aanduiding van versnellingsgebieden mag niet evolueren naar het toewijzen van uitsluitingszones.
- Draagvlakcreatie is een gedeelde verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid, lokale besturen, initiatiefnemers en maatschappelijk middenveld; elk binnen de eigen rol en bevoegdheid.

Voor opmerkingen en voorstellen op tekstueel niveau verwijst VWEA graag naar onderstaande bijlage.

# Bijlage: Detailopmerkingen per passage

| Pagina | BRV-hoofdstuk | Letterlijk BRV-citaat | VWEA-opmerking | VWEA-voorstel |
|---|---|---|---|---|
| **13** | 3.1 Zorgen voor bevoorradingszekerheid, betaalbaarheid en klimaatneutraliteit | “We nodigen de sector van wind- en zonne-energie uit om verder werk te maken van het verhogen van het draagvlak voor grote windturbines daar waar deze ruimtelijk gezien inpasbaar zijn en ook het potentieel van zonne-energie op daken en parkings dient versneld te worden gerealiseerd.” | VWEA onderschrijft het belang van maatschappelijk draagvlak voor windenergie. De formulering legt het initiatief voor de versterking daarvan evenwel hoofdzakelijk bij de sector. Daarmee wordt onvoldoende erkend dat windenergie uitvoering geeft aan publieke energie- en klimaatdoelstellingen en dat ook de overheid verantwoordelijkheid draagt voor de beleidsmatige onderbouwing en maatschappelijke duiding. | Herformuleer de passage zodat draagvlakvorming wordt erkend als een gedeelde verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid, lokale besturen, initiatiefnemers en het maatschappelijk middenveld. |
| **14** | 3.1 Zorgen voor bevoorradingszekerheid, betaalbaarheid en klimaatneutraliteit | “Er is verder onderzoek nodig naar het plaatsingspotentieel, rekening houdend met de technologische ontwikkelingen en de principes uit de Omzendbrief OMV/2025/1 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines’ en de draagvlakversterking die deze wil realiseren.” | Het BRV bevestigt de doelstelling om tegen 2030 2,8 GW windenergie op land te realiseren, maar vertaalt deze doelstelling niet in een analyse van de daarvoor vereiste ruimtelijke mogelijkheden. De verwijzing naar verder onderzoek naar het plaatsingspotentieel biedt op zichzelf geen garantie dat de voorgestelde ruimtelijke principes en randvoorwaarden voldoende realisatiepotentieel vrijwaren. VWEA | Vertaal de bevestigde windenergiedoelstelling in een onderbouwde ruimtelijke behoefte en een uitvoeringsgerichte strategie. Laat het aangekondigde potentieelonderzoek zowel repowering als nieuwe geschikte locaties onderzoeken en bepaal hoe de resultaten doorwerken in het ruimtelijke beleid en de uitvoering. Veranker daarbij de drie ruimtelijke ontwikkelingspijlers voor nieuwe |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | verwelkomt de aansluiting bij de Omzendbrief OMG/2025/01, maar stelt vast dat de verdere uitwerking niet overal aansluit bij de daarin opgenomen drie ontwikkelingspijlers en doorheen hoofdstuk 3.4 alsnog de indruk van een hiërarchie wekt. | windprojecten als gelijkwaardige en complementaire uitgangspunten. |
| **16** | 3.2.1 Maximaal binnen het bestaand ruimtebeslag | "Nieuwe locaties voor hernieuwbare energieproductie buiten ruimtebeslag kunnen echter enkel gemotiveerd worden in één van de volgende drie situaties, en vragen telkens nog een ruimtelijke afweging om te bepalen of de locatie wel geschikt is:" | Het woord "enkel" introduceert een limitatieve benadering voor hernieuwbare-energieproductie buiten het bestaande ruimtebeslag. Voor windenergie is dit moeilijk te verzoenen met de vaststelling dat het potentieel binnen bestaand ruimtebeslag en via repowering niet volstaat. | Bepaal voor windenergie expliciet dat ontwikkeling binnen bestaand ruimtebeslag, bundeling met grootschalige infrastructuren en kwalitatieve, geclusterde ontwikkeling in de open ruimte gelijkwaardige en complementaire mogelijkheden zijn. |
| **17** | 3.2.1 Maximaal binnen het bestaand ruimtebeslag | "Hoogspanningspylonen, de bovengrondse en ondergrondse leidingen worden vandaag niet in beeld gebracht bij de monitoring van ruimtebeslag en zullen daar ook in de toekomst niet in worden opgenomen." | VWEA neemt positief kennis van de erkenning dat infrastructuur met een beperkte grondinname, zoals hoogspanningspylonen, niet noodzakelijk als bijkomend ruimtebeslag wordt aangemerkt. | Geen wijziging noodzakelijk. Laat deze ruimtelijke logica consequent doorwerken bij de beoordeling van energie-infrastructuur met een beperkte grondinname, zoals windturbines. |
| **16-17** | 3.2.1 Maximaal binnen het bestaand ruimtebeslag | "Eenzelfde regeling willen we ook toepasbaar maken in havengebied en bedrijventerreinen zodat stedenbouwkundige voorschriften de vergunbaarheid van hernieuwbare | VWEA ondersteunt deze beleidsintentie. Stedenbouwkundige voorschriften zijn vaak vastgesteld zonder rekening te houden met hedendaagse windturbines en kunnen geschikte locaties uitsluiten zonder | Maak de regeling breed toepasbaar op verouderde bestemmingsplannen. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | energieprojecten niet hypothekeren (voorbeeld maximale bouwhoogte).” | inhoudelijke beoordeling van ruimtelijke en milieueffecten. | |
| **18** | 3.2.2 Ruimtelijke kansen en grenzen voor de uitbouw van energie- en klimaatinfrastructuur | “Artikel 16 septies van RED III voert voor projecten voor hernieuwbare energieproductie, opslag en netversterking een vermoeden in dat deze van hoger belang zijn.” | VWEA ondersteunt de opname van dit Europese uitgangspunt. De ruimtelijke doorwerking van RED III blijft evenwel onvolledig, in het bijzonder voor de identificatie en ontwikkeling van versnellingsgebieden voor windenergie. | Leg een duidelijke koppeling tussen RED III, versnellingsgebieden, windwinningsgebieden en de ruimtelijke instrumenten waarmee Vlaanderen deze gebieden wil realiseren. |
| **19** | 3.2.2 Ruimtelijke kansen en grenzen voor de uitbouw van energie- en klimaatinfrastructuur | “Bestemmingsneutraliteit betekent dat de ruimtelijke bestemming van een gebied op zich geen weigeringsgrond vormt voor de inplanting van allerhande energie-infrastructuur, maar ook dat er kan afgeweken worden van de stedenbouwkundige voorschriften.” | VWEA ondersteunt de principiële keuze. De ruimtelijke aanvaardbaarheid van windenergie moet primair worden beoordeeld aan de hand van concrete effecten, de goede ruimtelijke ordening en sectorale normen, niet uitsluitend op basis van (historische) bestemmingen of voorschriften. | Pas bestemmingsneutraliteit breed toe op windenergie. |
| **20** | 3.2.3 Hefboom voor kwaliteit | “Grootschalige energie-infrastructuur beïnvloedt het landschap. Denk aan windturbines, hoogspanningslijnen en -pylonen, zonneparken … .” | VWEA erkent dat grootschalige energie-infrastructuur zorgvuldig landschappelijk moet worden afgewogen. Het perspectief mag evenwel niet uitsluitend gericht zijn op het beperken van effecten. In bepaalde grootschalige en infrastructureel bepaalde landschappen maken windturbines reeds deel uit van het landschapsbeeld. | Vul aan dat windturbines in haven- en industriegebieden en langs grootschalige infrastructuren een herkenbaar onderdeel of ruimtelijke markeerder van het landschap kunnen vormen. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **23** | 3.3.1 Ruimtelijke randvoorwaarden, noden en kansrijke locaties | “Een productieknoop wordt gekenmerkt door een grootschalige potentie voor het oogsten van hernieuwbare energiebronnen op of rond het terrein (zoals windturbineparken, zonnevelden, bioWKK-installaties, …) en beschikt over opslagmogelijkheden.” | VWEA is geen vragende partij voor energieproductieknopen, omdat het concept en de meerwaarde ervan onvoldoende duidelijk zijn. Windturbineparken als voorbeeld en opslag als kenmerk kunnen de indruk wekken dat beide voorwaarden voor windontwikkeling zijn. Een verplichte opslagkoppeling zou bovendien de troeven van windenergie inzake beperkte grondinname en zuinig en meervoudig ruimtegebruik hypothekeren. | Schrap energieproductieknopen of verduidelijk dat het concept geen locatie-, ontwikkelings- of vergunningsvoorwaarde voor windenergie vormt. Indien het concept zou behouden worden, mogen uitsluitend voorwaarden worden opgelegd die cumulatief een aantoonbare functionele meerwaarde hebben, bijdragen aan de bijkomende realisatie van hernieuwbare energie en geen bijkomende uitsluitings- of weigeringsgrond vormen. |
| **24** | 3.3.1 Ruimtelijke randvoorwaarden, noden en kansrijke locaties | “Indien het echter gaat om een plek met potentie voor het oogsten van hernieuwbare energiebronnen, kan onderzocht worden of deze kan uitgebouwd worden als een productie-energieknoop.” | VWEA is geen vragende partij voor energieproductieknopen, omdat het concept en de meerwaarde ervan onvoldoende duidelijk zijn. Het onderzoek naar de uitbouw van locaties met potentieel voor hernieuwbare energie als energieproductieknoop kan de indruk wekken dat deze kwalificatie een voorwaarde voor windontwikkeling is. Een verplichte opslagkoppeling zou bovendien de troeven van windenergie inzake beperkte grondinname en zuinig en meervoudig ruimtegebruik hypothekeren. | Schrap energieproductieknopen of verduidelijk dat het concept geen locatie-, ontwikkelings- of vergunningsvoorwaarde voor windenergie vormt. Indien het concept zou behouden worden, mogen uitsluitend voorwaarden worden opgelegd die cumulatief een aantoonbare functionele meerwaarde hebben, bijdragen aan de bijkomende realisatie van hernieuwbare energie en geen bijkomende uitsluitings- of weigeringsgrond vormen. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **25-26** | 3.3.2 Tijdige betrokkenheid van de netbeheerders | “Om te verzekeren dat de aansluiting op het energienet consequent wordt ingepland en uitgevoerd, kan het zinvol zijn om netbeheerders op structurele basis te laten adviseren binnen plannings- en vergunningsprocessen. Deze aanpak wordt verder onderzocht en, indien waardevol, geïntegreerd in de regelgeving.” | Advies van de netbeheerder kan relevant zijn bij planningsprocessen voor grootschalige windontwikkeling, waar netcapaciteit en eventuele netversterking gebiedsgericht worden onderzocht. Bij individuele vergunningsaanvragen voor autonome windontwikkelingen is bijkomend advies over niet-vergunningstechnische elementen niet wenselijk. | Beperk een structurele adviesvraag aan de bevoegde netbeheerder tot planningsprocessen. De gebruikelijke technische afstemming over individuele aansluiting en netcapaciteit blijft verlopen via de daarvoor bestaande aansluitingsprocedures. |
| **28-32** | 3.4 Uitrol van windenergie ruimtelijk inpassen; 3.4.1 Grote windturbines | “a. Maximaal binnen het bestaand ruimtebeslag”; “b. Bundeling met grote infrastructuren”; “c. Beperkt mogelijk in de open ruimte”; “d. Ruimtelijke scheiding ten aanzien van woningen in woongebied”; “e. Energetische optimalisatie”; “f. Mogelijke interferentie met Einsteintelescoop”; “g. Mogelijke interferentie met de als werelderfgoed erkende begraafplaatsen en herdenkingsmonumenten van de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek”. | De structuur plaatst de drie ruimtelijke ontwikkelingsstrategieën voor nieuwe windprojecten op hetzelfde niveau als specifieke afwegingscriteria en aandachtspunten, waardoor hun fundamentele en gelijkwaardige karakter onvoldoende naar voren komt. | Bundel de drie gelijkwaardige ontwikkelingsstrategieën — bestaand ruimtebeslag, bundeling met grootschalige infrastructuren en geclusterde ontwikkeling in de open ruimte — onder één titel en plaats de specifieke ruimtelijke afwegingscriteria en aandachtspunten onder een afzonderlijke titel; neem repowering op als aanvullende strategie, met de verduidelijking dat ook nieuwe locaties noodzakelijk blijven. |
| **28** | 3.4 Uitrol van windenergie ruimtelijk inpassen | “Daarom is een verdere inzet op repowering, offshore windenergie en inplantingen in havengebieden, grootschalige industriegebieden en | Deze opsomming vermengt technologische strategieën, bevoegdheidsniveaus en locatiecategorieën. Zij weerspiegelt de | Structureer de passage volgens de drie gelijkwaardige pijlers. Verplaats de verwijzing naar offshore wind naar de |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | langs autosnelwegen (waar windturbines inmiddels tot het landschap gaan behoren en waar ruimte is voor de grote windturbines een belangrijke strategie omdat deze een belangrijke bijdrage leveren in de energievoorziening." | drie ruimtelijke pijlers voor windenergie niet volledig doordat geclusterde windontwikkeling in de open ruimte ontbreekt. Offshore wind is bovendien geen Vlaams ruimtelijk ontwikkelingsspoor. | onderdelen over elektriciteitsnetten en bijbehorende infrastructuur. |
| **28** | 3.4 Uitrol van windenergie ruimtelijk inpassen | "Er zijn gebieden waar windturbines tot het landschapsbeeld zijn gaan behoren. Denk maar aan inplantingen in havengebieden en grootschalige industriegebieden of langs autosnelwegen." | VWEA ondersteunt deze positieve landschappelijke benadering. Windturbines kunnen in bepaalde grootschalige landschappen een aanvulling op of markering van de ruimtelijke structuur vormen. | Versterk de passage met de positieve benadering uit de huidige Omzendbrief OMG/2025/01, met inbegrip van de functie van windturbines als markeerders nabij grote infrastructuren. |
| **28-29** | 3.4.1 Grote windturbines, a. Maximaal binnen het bestaand ruimtebeslag | "Grote windturbines moeten in de eerste plaats worden ingeplant binnen havengebied, bedrijventerreinen, logistieke knooppunten en ontginningsgebieden die door hun schaal en functie een groot potentieel voor de oprichting van grote windturbines." | VWEA ondersteunt de benutting van bestaand ruimtebeslag, maar niet de woorden "in de eerste plaats" voor zover hiermee een hiërarchie wordt ingevoerd ten aanzien van de andere twee pijlers. | Schrap "in de eerste plaats" of verduidelijk dat dit één van drie gelijkwaardige en complementaire ontwikkelingspijlers is. |
| **29** | 3.4.1 Grote windturbines, b. Bundeling met grote infrastructuren | "Grote windturbines kunnen worden ingeplant indien ze voldoen aan het bundelingsprincipe. Dit betekent dat ze aansluiten bij grootschalige infrastructuren (zoals haventerreinen en industriegebieden, of bestaande | VWEA ondersteunt bundeling met grootschalige infrastructuren. Dit sluit aan bij het bestaande Vlaamse afwegingskader en benut landschappen die al door infrastructuur worden gestructureerd. | Behoud de passage en duid bundeling expliciet aan als volwaardige, gelijkwaardige pijler naast bestaand ruimtebeslag en geclusterde openruimteontwikkeling. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | windturbineparken) en grootschalige lijninfrastructuur in het landschap (zie verder)." | | |
| **29** | 3.4.1 Grote windturbines, c. Beperkt mogelijk in de open ruimte | "c. Beperkt mogelijk in de open ruimte" | Deze titel voert een hiërarchische en restrictieve kwalificatie in die niet overeenstemt met de noodzakelijke ruimtelijke strategie, zoals actueel beschreven in Omzendbrief OMG/2025/01. Kwalitatieve, geclusterde projecten in open ruimte vormen een noodzakelijke en volwaardige pijler. | Vervang de titel door "Geclusterde windontwikkeling in de open ruimte" of "Windwinningsgebieden in de open ruimte". |
| **29** | 3.4.1 Grote windturbines, c. Beperkt mogelijk in de open ruimte | "Grote windturbines, niet gebundeld, in de open ruimte zijn mogelijk als geclusterde windturbines én enkel indien deze windparken landschappelijk inpasbaar en verenigbaar zijn met de omgeving." | De passage sluit inhoudelijk aan bij de derde pijler van Omzendbrief OMG/2025/01, maar wordt door titel en formulering restrictiever voorgesteld. De vereiste inpasbaarheid rechtvaardigt niet dat dit spoor ondergeschikt wordt. | Geef aan dat kwalitatieve, geclusterde windontwikkeling in de open ruimte een gelijkwaardige pijler vormt en als windwinningsgebied kan worden ontwikkeld. |
| **29-30** | 3.4.1 Grote windturbines, c. Beperkt mogelijk in de open ruimte | "ACTIE Onderzoeken van de barrières voor kansrijke windwinningszones en hoe deze kunnen worden weggewerkt." | VWEA ondersteunt het onderzoek naar barrières voor kansrijke windwinningszones, die autonoom moeten kunnen worden ontwikkeld en - waar passend- als mogelijke RED III-versnellingsgebieden kunnen worden onderzocht. | Behoud de actie en vul ze aan met onderzoek naar de erkenning van kansrijke windwinningsgebieden als mogelijke RED III-versnellingsgebieden. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **30** | 3.4.1 Grote windturbines, d. Ruimtelijke scheiding ten aanzien van woningen in woongebied | "Bij het inschatten van de gewenste afstand van grote windturbines ten opzichte van verspreide of geclusterde bewoning, buiten de daartoe bestemde woongebieden, gelden dezelfde aandachtspunten, zonder dat er een aangewezen afstand kan meegegeven worden. Ook hier spelen alle aandachtspunten en criteria van goede ruimtelijke ordening, in het bijzonder schaal, visuele impact, veiligheid en functionele inpasbaarheid." | VWEA aanvaardt een realistische scheidingsafstand voor woningen in woongebied, maar vraagt voor verspreide of geclusterde bewoning buiten woongebied een dossiergerichte beoordeling, zonder generieke scheidingsafstand. | Verduidelijk dat een eventuele scheidingsafstand uitsluitend geldt ten aanzien van woningen in woongebied. Beoordeel verspreide of geclusterde bewoning buiten woongebied dossierspecifiek aan de hand van de goede ruimtelijke ordening, met inbegrip van de visuele impact, en de toepasselijke sectorale normen. |
| **30** | 3.4.1 Grote windturbines, d. Ruimtelijke scheiding ten aanzien van woningen in woongebied | "Als uitgangspunt geldt dat een afstand van minstens drie maal de tiphoogte tussen een nieuwe grootschalige windturbine met tiphoogte van 200 meter of meer, en de meest nabij gelegen bestaande woning in woongebied aangewezen is." | Een scheidingsafstand gekoppeld aan de tiphoogte kan hogere turbines ontmoedigen, terwijl net die het energetisch potentieel van schaarse locaties maximaliseren zonder noodzakelijk een evenredig grotere impact te veroorzaken. | Onderzoek hoe een scheidingsafstand tot woningen in woongebied kan worden verzoend met de maximale benutting van het energetisch potentieel van windlocaties. |
| **30-31** | 3.4.1 Grote windturbines, e. Energetische optimalisatie | "Omdat potentiële locaties in Vlaanderen zeer schaars zijn, is het - vanuit het principe van een duurzaam ruimtegebruik - van belang om locaties optimaal in te vullen, zowel bij de ontwikkeling van nieuwe locaties als bij repowering op bestaande locaties." | VWEA onderschrijft energetische optimalisatie en repowering. De algemene opbouw legt evenwel een onevenredig sterke nadruk op hergebruik. Het BRV erkent zelf dat deze strategieën vermoedelijk niet volstaan. | Formuleer repowering en ontwikkeling van nieuwe locaties uitdrukkelijk als gelijkwaardige en gelijktijdig te benutten mogelijkheden. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **31** | 3.4.1 Grote windturbines, f. Mogelijke interferentie met Einsteintelescoop | “Momenteel wordt hiertoe een bufferzone van 10 kilometer gehanteerd als richtlijn, in afwachting van verdere resultaten uit lopende haalbaarheidsstudies binnen het ET-EMR Project Office.” | VWEA erkent dat strategische onderzoeksinfrastructuur specifieke randvoorwaarden kan vereisen. Een concrete voorlopige bufferafstand is evenwel weinig robuust in een strategisch beleidsdocument met langetermijnhorizon. | Volsta met een algemene verwijzing naar mogelijke interferentie en een gebieds- en dossierspecifieke beoordeling. Bepaal concrete afstanden via verder onderzoek en het geëigende instrumentarium. |
| **31-32** | 3.4.1 Grote windturbines, g. Mogelijke interferentie met de als werelderfgoed erkende begraafplaatsen en herdenkingsmonumenten van de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek | “Als richtinggevende afstand wordt 3 km rond elke als werelderfgoed erkende WOI begraaf- en gedenkplaats gehanteerd.” | VWEA onderschrijft de bescherming van de uitzonderlijke universele waarde. Een generieke richtafstand loopt evenwel vooruit op het aangekondigde RUP en op de vereiste gebieds- en dossierspecifieke beoordeling. | Beperk het BRV tot de principiële opdracht om erfgoedwaarden en windontwikkeling gebiedsgericht af te wegen. Stel concrete zonering en criteria vast via het aangekondigde RUP en erfgoedkader. |
| **33** | 3.4.3 Werken aan draagvlak | “Het toont ook aan dat lokale acceptatie in de eerste plaats staat of valt met transparante communicatie en echte betrokkenheid van omwonenden.” | VWEA onderschrijft het belang van communicatie en betrokkenheid. De conclusie blijkt evenwel niet uit de studies waarnaar verwezen en is te absoluut. Deze factoren kunnen bijdragen aan kennis, vertrouwen en proceskwaliteit, maar leiden in de praktijk niet noodzakelijk tot instemming. | Nuanceer de passage en omschrijf communicatie en participatie als belangrijke, maar niet op zichzelf voldoende voorwaarden voor lokaal draagvlak. |
| **33** | 3.4.3 Werken aan draagvlak | “Hier ligt de verantwoordelijkheid bij de windontwikkelaars zelf om, in | VWEA kan niet instemmen met een formulering die de primaire | Benoem draagvlakvorming als gedeelde verantwoordelijkheid van |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | afstemming met de Vlaamse Overheid en de betrokken gemeenten, werkbare en voldoende ambitieuze pistes uit te werken voor de verbetering van het lokale draagvlak." | verantwoordelijkheid bij ontwikkelaars legt. Initiatiefnemers hebben een essentiële rol, maar windenergie geeft uitvoering aan maatschappelijke doelstellingen die door de overheid zijn vastgesteld. | Vlaamse overheid, lokale besturen, initiatiefnemers en maatschappelijk middenveld, elk binnen de eigen rol en bevoegdheid. |
| **33** | 3.4.3 Werken aan draagvlak | "Het is cruciaal dat het lokale draagvlak voor windturbines in het algemeen en windwinningszones in het bijzonder wordt bevorderd om de realiseerbaarheid van projecten te versterken." | VWEA ondersteunt deze doelstelling, maar het hoofdstuk benadert draagvlak hoofdzakelijk vanuit projecten, participatie en financiële instrumenten. Het BRV zelf kan bijdragen via een helder, consistent en maatschappelijk onderbouwd ruimtelijk kader. | Vul aan dat de Vlaamse overheid via een duidelijk ruimtelijk beleidskader, consistente besluitvorming en actieve communicatie mee instaat voor de maatschappelijke onderbouwing van windenergie. |